

1 Mei 2025

Trump Annexes Oisterwijk – Because Why Not?

Trump annexes Oisterwijk

Zou burgemeester Hans Janssen erin slagen fast-food-junk Trump te verleiden met een Hollandse kaas? Je weet het nooit. De hele wereld lijkt op dit moment herverdeeld te worden door kapitalisten en Big Tech. Oekraïne, Groenland, Canada en China barsten van waardevolle delfstoffen die Trump, Vance, Musk en Zuckerberg graag willen bezitten, desnoeds met behulp van de US-Army. En de 'Oil-Reserve-Wijk' van Janssen past dan wonderwel in dit rijtje van Trump c.s.

De Nederlandse militaire attaché van Trump, kletsmaajor Faber, maakt ondertussen een grote puinhoop van het uitvoeringsbeleid inzake asiel. Hoe ging dat eigenlijk toen Oisterwijk in 1990 een AZC kreeg? De RRT zocht het uit. Met Trump en de PVV aan de macht hoor je het F*-woord van fascisme weer regelmatig vallen. Ook daarin ging Oisterwijk de huidige politiek voor want in 1937 stemde hier bijna een kwart van de Oisterwijkers op het katholiek fascistische Zwart Front. Frans Goris besteedt er in heemkundetijdschrift *De Kleine Meijerij* aandacht aan. Historicus Paul van Dun, gepromoveerd op een Gelderse plattelandsgemeente in de jaren dertig, wijdt een recensie aan het

artikel van Goris. En tenslotte in deze RRT een historisch pand in Oisterwijk dat in zijn voortbestaan bedreigd wordt en een gevalletje van gifspuiten van een boomkweker.

Vastgoedcowboys en het AZC

Op zaterdag 15 september 1990 kregen acht burgemeesters, waaronder Yvo Kortmann uit Oisterwijk, een expressebrief in de bus van minister-president Lubbers. Ze werden voor spoedoverleg gesommeerd om op maandag 10.00 uur in het Torentje bij Lubbers aan te schuiven. Nieuwsgierig begaven de burgemeesters zich naar Den Haag. Zouden ze vereerd worden met een Koninklijk bezoek? Die verwachtingen moesten snel bijgesteld worden. Oisterwijk werd vereerd met een AZC. Sterker nog: de asielzoekers waren al met een bus in Oisterwijk aangekomen, nog voordat Kortmann met de trein uit Den Haag weer in de Parel van Brabant arriveerde. Bij de burgemeester en de gemeenteraad overheerste frustratie. Niet zozeer vanwege de toebedeling van een AZC maar vanwege de manier waarop dit gegaan was: met een overvaltaktiek. 'We zijn behandeld als loslippige pubers' kopte *De Telegraaf*. Ook enkele ambtenaren van het Ministerie van WVC hoorden pas die maandagochtend dat ze de eerste stafleden van het Oisterwijkse AZC waren geworden en naar het zuiden moesten afreizen. Ze moesten samen met de reeds gearriveerde asielzoekers op zoek naar linnengoed, het koffiezetapparaat en de vele kamersleutels. Op het Ministerie was deze overvaltaktiek inmiddels populair. Zo werden massale burgerprotesten en eindeloze procedures voorkomen. De eigenaars van bar Le Rossignol aan de Vennelaan, dichtbij het AZC, dachten er volgens alweer *De Telegraaf* heel anders over. 'Volgens mij zitten er veel profiteurs bij' zegt de vrouw van de eigenaar. Haar man vond het Paleis op de Dam geschikter als opvanglocatie.

Om die overvaltaktiek te laten slagen moesten er wel snel gebouwen worden aangekocht. Leegstaande kloosters waren aanvankelijk in beeld, maar die lagen meestal in het centrum van een gemeente en liepen daardoor het risico burgerprotesten uit te lokken. Daarom verlegden de ambtenaren hun werkveld naar recreatiebedrijven. Ambtenaar Frans van Beeck, woonachtig in Berkel-Enschot, reisde dagelijks met de trein naar zijn werk op het ministerie in Den Haag en zag dan vanuit de treincoupé vele bijna leegstaande recreatiebedrijven. Tal van die bedrijven stonden op omvallen. Maar ze lagen ideaal voor de opvang van asielzoekers.

De ambtenaren schakelden vastgoedcowboys in. Zo kocht een zekere Smits uit Nistelrode vastgoed voor het Ministerie in de gemeenten Budel en Oisterwijk. Het eerste prees hij zelfs aan als een ideale 'gevangenis' voor asielzoekers. Vervolgens kocht Smits recreatiebedrijf De Staalberg van de familie De Bes in Oisterwijk, waarvan de eigenaar pas was overleden en de erfgenamen snel geld wilden zien. Het bleef voor Smits overigens bij de aankoop van twee recreatiebedrijven. Want de lucratieve winsten die hij in gedachten had, verdampen weer toen hij ging praten met het Oisterwijkse gemeentebestuur. Tot zijn frustratie legde het gemeentebestuur hem allerlei eisen op: brandwerende plafonds, beveiligde geisers etc. Smits vond het maar onzin, een gemiddelde recreatiewoning had zulke voorzieningen immers ook niet.

Toch waren het gouden tijden voor de vastgoedcowboys. In 1991 waren er 50 nieuwe AZC's nodig, met 15.000 opvangplaatsen. De eigenaren van het vastgoed kregen gedurende de contracttijd uitbetaald op basis van een 100%-bezetting, ook al zou het AZC (half)leeg staan. De landelijke overheid nam alle extra kosten voor haar rekening, in het huurcontract was een bepaling opgenomen voor bedrijfsschade aan het recreatiebedrijf (ook imago-schade) en de eigenaar kreeg de extra investeringen die moesten worden gedaan cadeau. Exploitatie, voeding, schoonmaak en bewaking waren ook kosten die voor rekening van de overheid kwamen. En dat terwijl diezelfde overheid onder het kabinet Lubbers III nu juist ernstig moest bezuinigen. AZC's werden zo in 1990-1991 al snel een speelbal van lieden op zoek naar snel geld. En de lokale bevolking en politici voelden zich totaal niet serieus genomen. Daarmee werd een beleid ingezet, dat heden ten dage nog immer voor onvrede en verzet zorgt.

Brabantse 'deplorables' vielen massaal voor het Zwart Front

Nederlandsch Volksfascisme
„ZWART FRONT”
Algemeen Leider: ARNOLD MEIJER

Groote Openbare Vergadering

op Zaterdag 12 December
om 7 30 uur in Café „DE
TENT”, Diessenscheweg,
Hilvarenbeek

Sprekers :
Kameraad ALBERT KUYLE over :
„Het communistisch gevaar in Nederland”
Kameraad JHR. JUST DE LA PAISIÈRES met
als onderwerp : „Volk in nood”

Entrée 10 cent. Werkloozen 5 cent.

Er wordt in Hilvarenbeek veel goeds over Zwart Front gezegd,
maar er wordt ook veel over ons gelasterd.
Onze vergaderingen bieden U de gelegenheid, het „Zwarte Front”
te leeren kennen zooals dat werkelijk is, n.l. een beweging met
Christelijke beginselen, de eenige die orde en rechtvaardigheid
kan en zal brengen.
Leert „Zwart Front” kennen en U zult tot de overtuiging komen,
dat men ons in Hilvarenbeek op oneerlijke wijze bestrijdt.

Op verzoek van het redactiecollectief schreef historicus Paul van Dun een recensie over het artikel van Frans Goris over het katholiek-fascistische Zwart Front en één van de regionale voormannen van dat Front: Simon Vrienten.

Met enige regelmatig verschijnen er in heemkundige bladen artikelen die interessante aspecten van de regionale en lokale geschiedenis belichten. Zo schreef Frans Goris een alleraardigst artikel over het Zwart Front van Arnold Meijer.* Doordat de moeder van de auteur uit eigen herinnering nog het een en ander kon vertellen over een van de Zwart-Fronters – Simon Vrienten – lijkt het in eerste instantie vooral een biografie van de vader van muzikant Henny, maar in wezen gaat het meer over de sociale samenstelling en activiteiten van het Zwart Front in Hilvarenbeek,

Moergestel en Oisterwijk. Over het “zwarte verleden” van Oisterwijk verscheen in november 1984 – in het allereerste nummer van dit blad – al een artikel. (<https://www.derooieroepoeter.nl/RRT/rrt01.pdf>)

Simon Vrienten was met zijn sociale achtergrond namelijk heel representatief voor een doorsnee aanhanger van deze rechts-autoritaire club. Daarmee biedt zijn levensverhaal een mooie kapstok om de geschiedenis van het Zwart Front dat met populistische retoriek over ‘grootkapitalistische zwendelaars’ en sterke leiders die in tegenstelling tot ‘parlementaire mooipraters’ de werkloosheid wel even zouden oplossen, grote delen van het volk achter zich wist te scharen.

Simon werd in 1907 in De Moer geboren. Hij doorliep de lagere school en moest zoals zoveel boerenzoons in die tijd als landbouwknecht gaan werken. Daarmee stond hij samen met bijvoorbeeld marskramers, dagloners en bedelaars onderaan de sociale ladder. Veel kans op een zelfstandig bestaan met een eigen boerderijtje bestond er niet. De kans om werkloos te worden daarentegen was des te groter, want in tijden van crisis probeerden de relatief kleine agrarische bedrijven op de zandgronden het werk vooral met de eigen gezinsleden te klaren. De lage sociale positie van zijn vader zat Henny – die in interviews vertelde dat Simon de kost als timmerman verdiende – nog altijd dwars. Vanaf zijn vijftiende ging Simon Vrienten als (inwonend) knecht aan de slag bij boeren in Dongen en Tilburg, en ondanks de crisisjaren, wist hij in 1932 in Moergestel een betrekking als knecht te vinden. Via bekenden van de boer waar hij werkte kwam hij waarschijnlijk in de kringen van de uitbater van het Beekse café ‘De Tent’, een Zwart-Fronter van het eerste uur. Goris verhaalt dat Simon in Moergestel ook op vrijersvoeten ging, en met smokkel – een overlevingsstrategie in crisistijd – een bijverdienste had. In 1935 verhuisde Simon naar Hilvarenbeek. Werk als landbouwknecht en bosbouwarbeider op landgoed De Utrecht wist hij daar uitstekend te combineren met zijn smokkelaarsactiviteiten waardoor hij ook regelmatig met justitie in aanraking kwam. Als hobby hield Simon duiven, en de duivenclub kwam samen in het Beekse café ‘De Tent’.

Het moet ook tussen 1934 en 1936 zijn geweest dat Simon lid werd van het Zwart Front van Arnold Meijer. Op basis van de verkiezingsuitslagen voor de Tweede Kamer in 1937 – waarbij de partij geen enkele zetel behaalde – lag het zwaartepunt van deze club in Brabant, en dan vooral in Oisterwijk (21%), Hilvarenbeek (10%) en Halsteren (7%). In dichtbij die bolwerken gelegen plaatsen als Tilburg, Moergestel, Haaren, Berkel-Enschot, en Steenberg lag de aanhang tussen de 3 en de 5%. Het Zwart Front boekte in deze plaatsen electoraal grotere successen dan de NSB, en dat is deels verklaarbaar doordat het Zwart Front in tegenstelling tot de NSB door het episcopaat niet verboden was. Dit was het resultaat van een lobby door de antisemitische priester Wouter Lutkie, zelf een fervent aanhanger van de combinatie fascisme en oranje.

Was in Oisterwijk de drukker Fons van den Boogaard een van de centrale figuren binnen het Zwart Front, in Hilvarenbeek was dat Wormgoor, de rentmeester op het landgoed De Utrecht. In juli 1937 werd Simon propagandist van de afdeling Hilvarenbeek. Met folders, bijeenkomsten, colportage en marsen moesten het antisemitisme en fascisme verspreid worden. Het Front had ook een ‘stormafdeling’. Hilvarenbeek kende ook zo’n zwart geüniformeerde knokploeg, en toen er in 1939 een landelijk verbod op kwam, verklaarde Meijer dat alle leden geacht werden actief weerstand te bieden.

Tijdens de depressiejaren koos de katholiek Meijer meer voor het fascisme zoals Mussolini dat in Italië, en Franco in Spanje werd uitgezet, dan voor het nazisme van Duitsland. Kort voor de oorlog – in april 1940 – veranderde Meijer de koers iets, en ook de naam van zijn voortaan als Nationaal Front door de het leven gaande beweging. De aanhang voor Meijers organisatie verbreedde zich hierdoor onder meer lagen van de bevolking. Na de Duitse inval deed hij zijn best om bij de bezetter in het gevlei te komen. Hij wilde zelfs met een eigen vrijwilligerslegioen zij aan zij met de Duitsers aan het oostfront tegen het communisme vechten, maar dat ging niet door omdat dat niet in Nederlandse uniformen onder leiding van Nederlandse officieren mocht. In december 1941 werd het Nationaal Front door de Duitsers verboden.

Na de oorlog berechtte de Bijzondere Rechtspleging degenen die tijdens de oorlog de kant van de Duitsers hadden gekozen. Velen werden tijdelijk geïnterneerd en er werden dossiers aangelegd die nu bij het Nationaal Archief als ‘Centraal Archief Bijzondere Rechtspleging’ worden bewaard. Niet over rentmeester Wormgoor, maar wel over Simon Vrienten werd er een dossier aangemaakt, maar zijn zaak werd uiteindelijk in juli 1947 geseponeerd. Heel veel zaken werden overigens geseponeerd. Van het Zwart Front was volgens Goris Meijer de enige die vanwege zijn oproep een vrijwilligerslegioen tegen het communisme te vormen werd veroordeeld.

Simon trouwt na de oorlog en heeft aanvankelijk moeite aan de kost te komen en zette daarom zijn smokkelactiviteiten voort. Op het moment dat zijn zaak bij de Bijzondere Rechtspleging werd geseponneerd, zat hij wel vanwege deze activiteiten vast in Veenhuizen. In 1956 verhuisde hij vanuit de Beekse Paardenstraat naar de Vincent van den Heuvelstraat in de Tilburgse wijk Broekhoven III, en later naar de Marconistraat in Broekhoven II. Hij werkte in die tijd onder andere bij de Twernerij en Ververij Broekhoven aan de Broekhovenseweg waar nu het ETZ staat. In 1985 overleed Simon Vrienten.

Hoewel hij af en toe van de hak op de tak springt, schreef Goris een alleraardigst verhaal over de autoritaire verleiding in Midden-Brabant tijdens de jaren 1930. Het laat zien dat de zoals Hillary Clinton ze ooit noemde "deplorables" wanneer ze in de (economische) problemen komen makkelijk voor de 'rechts-autoritaire verleiding' kunnen vallen. Verhaaltjes als joden en asielzoekers pikken onze banen en huizen in, vormen dan ogenschijnlijk een logische verklaring voor de maatschappelijke ellende. Dat alleen een sterke leider zulke problemen kan oplossen is een ander fabeltje dat er vervolgens makkelijk in gaat. Laat het een les zijn voor de toekomst, al was die les reeds kort na de oorlog in zowel Oisterwijk als Hilvarenbeek snel vergeten. Voormalige Zwart Fronters of NSB-leden kwamen er weer in de raad of zelfs het college van B&W.

Goris schreef zijn verhaal in twee afleveringen voor een heemkundig tijdschrift, maar voorzag het wel van bronverwijzingen. Je ziet daarin dat moderne technieken als internet en websites als Delpher waar in kranten en tijdschriften gezocht kan worden, heel nuttig zijn voor (amateur)historici. Ook het CABR-archief is door Goris geraadpleegd. In het kader van de duidelijkheid over wat er werkelijk is gebeurd, wordt het hoog tijd dat dit alsnog op internet doorzoekbaar beschikbaar wordt gesteld. Het is dit jaar 80 jaar geleden dat de Tweede Wereldoorlog eindigde. Dan is er niet veel privacy meer te beschermen.

Paul van Dun

*Frans Goris, 'Simon Vrienten. Een eenvoudige boerenknecht raakt in de ban van fascisten, antisemieten en "halsmisdadigers"', *De Kleine Meijerij* 76 (2025) 21-32. Het tweede deel van dit artikel verschijnt in het volgende nummer van *De Kleine Meijerij*.

Weer een historisch pand tegen de vlakte?

Een religieus ensemble uit de tijd van het Rijke Roomse Leven wordt het wel genoemd: een kerk, een klooster, een school en een parochiehuis. Bijna nergens staan die gebouwen nog overeind en bij elkaar in 2025. Maar in de Oisterwijkse Joannesparochie wel. In 1928 verrees de Joanneskerk. Een jaar later kwamen aan de Schoolstraat een klooster van de zusters Franciscanessen en de meisjesschool OL Vrouwe ter Linde tot stand. In 1931 tenslotte werd voor de jeugd uit de parochie aan de Terburghtweg een parochiehuis gebouwd. Eind 1965 mocht

jongerenorganisatie Trappaf het parochiehuis voor het symbolische bedrag van één gulden huren. In 1984 kwam het pand voor 100.000 gulden in het bezit van Trappaf en in 1992 werd het pand verkocht aan yogacentrum Balans. Vele gemeenten zouden trots zijn op zo'n religieus erfgoed. Maar in Oisterwijk is dus het pand in 1992 verkocht aan Balans. En naar verluidt is het oude parochiehuis inmiddels gekocht door een projectontwikkelaar, die ongetwijfeld het historische pand zal slopen om er nieuwbouwwoningen neer te zetten. Het is zonde, maar voor het bewaren van historische panden bestaat binnen het Oisterwijkse gemeentebestuur helaas weinig steun.

In Heukelom weer met gif gespoten

De gele strepen. Glyfosaat. De bewijzen stapelen zich op dat het bestrijdingsmiddel giftig is voor mens en dier. Parkinson wordt er aan gekoppeld. Maar in Laag Heukelom is een boomkwekerij weer bedolven onder dit gif. Nota bene pal tegen het nieuwe gedeelte van camping Heukeloms Hoefke aan en langs een populair voetpad.